

bi dospeli do zanesljivega zemljepisa slovenske dežele, katerega oskrbeti bi gotovo ne škodovalo naši Matici.

Iz vseh opazek se vidi, kako vestno je pisatelj povsod nabiral kakor pridna bučelica in nam je napósled res podal spis, ki ugaja kakor sladek med. — Podatki o slavnih možeh, kakor o Karbonariji, o škofu Legatu . . . lahko koga vspodbudé, da še kaj družega objavi iz njih življenja. O dr. Karbonariji bi pač utegnil kak rojak na Ruskem kaj zvédeti. — Cena knjigi se zdi visoka, a kakor smo zvedeli iz zanesljivega vira, bode založnik, ako se spečajo vsi odtisi, katerih je le nekaj stotin, komaj pokrtil dotične troške. Vsak zaveden rodoljub naj si naroči to izvrstno knjigo, katero s temi vrsticami prav toplo priporočamo. —n.

— Mariborske „Ljudske knjižnice“ 11. snopič nam prinaša tri ljubeznivo pisane povesti, katere je češki spisal Alojzij Jirásek in prav lepo poslovenil A. Sattler. — 12. snopič obseza tudi tri povesti: „Sila“, katero je po H. Konsjansu poslovenil H. Majar; „Davoriša“ po (?) poslovenil H. Majar in „Skopuh“ po V. Štulci iz češčine preložil Leopold Gorenjec. — V 13. in 14. zvezku nam je pa g. B. Krek, sin znanega učenjaka in vseučiliškega profesorja g. dr. Gregorja Kreka, s finim ukusom in srečno roko zbral petdeset najlepših narodnih pravljic in pripovedek.

— Kranjska mesta. Po raznih virih sestavil P. Florentin Hrovat, vodja deške šole. Z nekaterimi podobami. Tiskal in založil J. Krajec, Novo Mesto 1885, 8, 136 str. Cena? — Z velikim zanimanjem smo brali zadnja leta v Tomšičevem „Vrtci“ opis kranjskih mest, katerega je ravno tako spretno, kakor temeljite sestavljal in priobčeval frančiškanski pater, č. g. Florentin Hrovat v Novem Mestu. Naravno, da ti članki, namenjeni šolski mladini naši, niso strogo znanstveno pisani, vendar obsezajo v sebi toliko zanimivih podatkov in tako lepo okroženo zgodovinsko sliko vsakega kranjskega mesta posebe, da jih rad čita tudi odrasel človek; kaj pa še le mladina, ki hrepeni poznati zgodovinske dogodbe preteklih časov! Zdaj je te lepe članke g. pisatelj izdal v posebni knjigi. Opisanih je vseh štirinajst mest dežele kranjske, namreč: Ljubljana, Kámenik, Kranj, Loka, Radovljica, Idrija, Lož, Višnja Gora, Novo Mesto, Kostanjevica, Krško, Metlika, Črnomelj, Kočevje. G. založnik Krajec je knjigi pridejal pet lepih slik, ki nam kažejo Kámenik, Novo Mesto, Kostanjevico, Krško in Metliko. Knjiga ni samó zabavna, ampak ima tudi veliko vzgojevalno vrednost. Čim bolje bodo naši otroci poznali domovino svojo, tem iskreneje jo bodo ljubili. Zatorej želimo knjigi, da se je kar največ razpeča, zlasti v nobeni šolski knjižnici bi je ne smeli pogrešati.

— Mladini. Spisal Miljenko Devojan. Tiskal in založil J. Krajec v Novem Mestu 1885, 8, 90 str. Cena? — Ta lepa knjiga, pisana s čutečim srcem in gorko ljubeznijo do mladine slovenske, obseza dve ljubeznivi pésemci „Materino oko“ in „Mati“ in šest mičnih povestic: „Hrómi Jurij“, „Petričev Blažek“, „Stanko“, „Na sveti večer“, „Sestri“, „Božidar“. Knjižica, ki je tudi v jezikovnem oziru dovršena, bode dobro došla zlasti ljudskim šolarjem našim. — Obe knjigi, „Kranjska mesta“, kakor tudi „Mladini“, natisnil je g. založnik J. Krajec z velikimi črkami na močan papir ter jih tudi solidno vezal, kar obe še bolje priporoča.

Vodnikov napis iz leta 1814. V zadnji številki „Ljubljanskega Zvona“ sem na 424. strani pripovedoval, da so imele tarče na ljubljanskem strelišči pri slovesnem, v spomin pariškega mirú osnovanem streljanji l. 1814. slovenski, najbrž Vodnikov napis. G. Levstik me je te dni prijazno opozoril, da se dve taki tarči še hranita na novem strelišči ljubljanskem pod Rožnikom. Ako ondu stopiš

v dvorano ter se z obrazom obrneš proti cesarjevi podobi, lahko ti je opaziti v zadnjem desnem kotu dve stari tarči, obe popolnoma jednaki. Sredi tarče je naslikano svetovno oblo, nad njim golob z oljčno vejo v krempljih, in pod oblom stojita Kranjica in Kranjec, pod katerima se bere letnica 1814. Zgoraj so v polukrogu zapisani verzi:

Od Refhen je fvet	Smo Franzovi fpet,
Shelesnih nadlog	Sahvalen fi Bog!

Iz tega se vidi, da je ta napis Vodnikov v „Carnioliji“ l. 1839. na 87. strani napčno naveden.

Verzi, ki se beró na traku, shranjenem v deželnem muzeji, slovejo avtentično takó:

Pubizhi, punzhike	Trófilí, vénzhalí
Pulte marjétize,	Gas Premagávzhovo
Slatize, svozhike	Mil'mu porezhemo
Danf mirov je gód!	Sdrav dôshel, Fronc, bod!

Spletajte vénzhike,	Tvoje fmo zvélice,
Shmarnize, kókale,	Se ti poklónemo,
Krefnize, pojdemo	Ponishno prósimo
Mirivzu napróti!	Smil fe fírot!

Fr. L.

Narodni Dom. Ko so pred par leti osnovali odlični slovenski rodoljubi društvo pod tem imenom, polastila se je slovenskega občinstva velika navdušenost. Ideja, zgraditi v slovenskem osredji, v beli Ljubljani, narodni hram, pala je na rodovitna tla. Močno so se jeli takoj zánjo zanimati. Snovale so se veselice, katerih čisti dohodki so bili namenjeni zakladu za zgradbo „Narodnega Doma“. Odbor je priredil veliko loterijo, pri kateri se je razprodalo nad 30.000 srečk, in katera je prinesla bajè blizu 15.000 goldinarjev čistega dobička. Nabirali so se prostovoljni doneski, bodi si v pravilnih letnih in mesečnih svotah, ali pa kot posamična darila. Po vseh teh različnih potih je narastlo dosedaj premoženje „Narodnega Doma“, kakor povzemamo blagajnikovemu poročilu v zadnjem občnem zboru dné 31. maja t. l., na več nego 37.000 goldinarjev.

Svota je, ako pomislimo, da smo Slovenci le ubog narod, sicer precèj znatna in živo kaže, koliko premore navdušenost za kako stvar; vendar še ni tolika, da bi že lahko razmišljevali, kedaj, kje in kako se bo zgradil „Narodni Dom“. Ne zadostuje še, da se udeležujejo z doneski le nekateri krogi, ideja mora prodreti v širše in najširše kroge, postati mora občna, narodna. Vsakdo naj posveti moči svoje v nabiranje doneskov za národno to podjetje. Ugodnega vspeha smemo pričakovati, ako se za to podjetje žrtvuje vsak posameznik brez razločka. Dolžnost vsakega Slovenca bodi s prostovoljnimi, če tudi morebiti skromnimi doneski bogatiti in množiti zaklad, ki je namenjen zgradbi „Narodnega Doma“. Naloga je velika, delo utrudljivo, vendar izpeljivo in dosegljivo, če se postopa z združenimi močmi. Za jednaka občnarodna podjetja so delovali tudi drugi slovanski narode in jih zvršili le na ta način, da so delovali z združenimi silami.

Spoznavši, da je v dosego glavnega smotra treba soudeležbe vsega slovenskega naroda, osnovalo je pred kratkim več rodoljubov ljubljanskih „Krajcarsko podružnico Narodnega Doma“. Ta podružnica si je stavila za nalogo, pridobiti vsakega Slovenca za svojega člana. Njen član pa lahko postane, ako plača 1 krajcar na mesec ali 12 krajcarjev na leto. Podružnica si bo prizadevala v vsaki fari dobiti svojih poverjenikov, ki bodo doneske pobirali in jih pošiljali blagajniku „Narodnega Doma“ g. dr. Jos. Starétu v Ljubljano, ki bo vodil podružnične račune